

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Петинка Радева Галчева

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... научна специалност Методика на обучението по химия и опазване на околната среда

Автор: Ивайло Стефанов Трайков – докторант към катедра „Химия“, Факултет по природни науки при ШУ „Епископ Константин Преславски“

Тема: „Интерактивните методи в обучението по химия и опазване на околната среда в 8 и 9 клас“

Научен ръководител: доц. д-р Петинка Радева Галчева

1. Информация за докторантурата

Със заповед РД-10-296/25.01.2017 г. на Ректора на ШУ Ивайло Трайков е зачислен като докторант в редовна форма на обучение за срок от 3 години с тема на дисертационния труд **Интерактивните методи в обучението по химия и опазване на околната среда в 9 и 10 клас.** Поради промяна в учебното съдържание и липсата на актуални учебници в периода на реализиране на педагогическия експеримент през 2018 г. темата на дисертацията частично е трансформирана в **Интерактивните методи в обучението по химия и опазване на околната среда в 8 и 9 клас.** След изпълнение на всички заложи дейности в индивидуалния план, въз основа на заповед РД-10-163/09.03.2020 г. на Ректора на ШУ, Ивайло Трайков е отчислена с право на защита.

2. Актуалност и значимост на проблематиката

Актуалността на разглеждания проблем се предопределя от динамиката на обществените и образователните промени и от новата образователна парадигма, която дефинира необходимостта от въвеждане на иновации в образователния процес – необходимост, залегнала в ЗПУО, в ДООИ и другите нормативни документи, регламентиращи изискванията

към училищното образование у нас. Новите модели на учене се центрират към комуникативно взаимодействие, сътрудничество, творчество и споделяне. Конструктивна възможност за реализиране и осъвременяване на образователният процес като цяло имат интерактивните методи за обучение. В тази връзка може убедено да се твърди, че темата на дисертационния труд е актуална и може да съдейства за усъвършенстване на обучението по химия и опазване на околната среда в 8 и 9 клас.

3. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертацията е структурирана в увод, две глави, заключение, изводи, основни приноси и приложения. Списъкът на използваните литературни източници включва 110 заглавия, от които 12 на латиница.

В **увода** се уточнява изследователският проблем, като се мотивира неговата актуалност и практическа значимост. Методологичните характеристики – предмет, обект, цел, задачи, хипотеза и инструментариумът на изследването са в съответствие с поставената цел, което помага на докторанта да очертае границите на изследването.

В първа глава е направен обстоен теоретичен анализ на проучените литературни източници, в контекста на парадигмата за интерактивно обучение. Обзорът на научната литература показва, че в проблемното поле на философията, педагогиката и на психологията проблематика свързана с интерактивното обучение е с дълбоки научни корени, което доказва нейната значимост. Установено е, че не съществува единно становище по отношение дефинирането и класификацията на интерактивните методи, в резултат на което е изведена авторска дефиниция, проверена и потвърдена чрез експертна оценка.

На основата на теоретичен анализ на актуални психолого-педагогически и частнодидактически парадигми и концепти, Ивайло Трайков предлага разработен от него инвариантен модел на урочна структура за обучение с интерактивни методи. Охарактеризирани са

йерархичните връзки между отделните нива на структурата, определени са дидактическите задачи на всеки етап и са предложени възможни интерактивни методи за реализирането им.

Във **втора глава** е представен дизайнът на емпиричното изследване, чрез което се проверява ефективността на методиката за учене с използване на интерактивни методи, разработена от докторант И. Трайков. Описани са методологичните характеристики на емпиричното изследване и участниците в него - 13 хабилитирани преподаватели-експерти, 196 учители и 212 ученици. Охарактеризирани са етапите на педагогическия експеримент. Използваните при реализирането му методи са адекватни на характера на изследването. Методическите решения, приложени в хода на експеримента, са представени в приложение и показват натрупания от докторанта педагогически опит. Резултатите са визуализирани чрез таблици и диаграми с висока информационна стойност. Анализът им е подробен, осъществен въз основа на предварително приетите критерии и показатели. Изводите са съдържателно верни и произтичат от резултатите на изследването. Съгласна съм с обобщението, че резултатите от експерименталното обучение доказват ефективността на методиката. В този смисъл приемам заявката за приложен принос, тъй като оценявам тази методика като образец за добра педагогическа практика.

4. Научни приноси

Приносите на дисертационното изследване са групирани в две направления – теоретично и практико-приложно. Приемам приносите отразени от автора в дисертационния труд и смятам, че така формулираните отразяват адекватно получените резултати.

5. Автореферат и публикации по дисертационния труд

Авторефератът е с обем 53 страници, следва структурата на дисертационния труд и съдържа основните резултати, представени в него.

Представени са 5 публикации по дисертационния труд – една самостоятелна и четири в съавторство. Две от публикациите са публикувани в реферирани реферирани индексирани в световноизвестни бази данни издания, а останалите - в рецензирани научни списания от Националния референтен списък. Една от публикациите в съавторство има 5 цитирания.

6. Лични впечатления

Съвместната ни работа с Ивайло Трайков започна в магистърската програма Методология на обучението по ХООС и продължи в докторската програма. През целия период на докторантурата Ивайло Трайков показва целеустременост, креативност и системно-волеви качества, насочени към успешно полагане на изпитите и завършване на дисертационния труд, паралелно с работата му като преподавател в иновативно училище и в Шуменския университет. Той притежава много добра научна подготовка и професионални педагогически компетентности, които се проявиха в хода на теоретичното проучване и дидактическият експеримент. Като човек е отговорен, коректен, толерантен и лоялен.

7. Заключение

Представеният от Ивайло Трайков дисертационен труд показва, че той притежава много добра теоретична подготовка и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Изложените аргументи ми дават основание да дам своята положителна оценка и да предложа на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на докторант Ивайло Стефанов Трайков образователната и научна степен „доктор” по научна област 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по химия и опазване на околната среда).

16.08.2021 г.

Изготвил становището:

гр. Шумен

(доц. д-р Петинка Галчева)